
Od Redakcji.

Acta Universitatis Nicolai Copernici. Historia 9 (58), 3-4

1973

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OD REDAKCJI

Oddajemy w ręce Czytelników numer specjalny AUNC, serii historycznej, odbiegający swoim charakterem i strukturą wewnętrzną od poprzednich, oparty na zasadzie specjalistyczno-problemowej. W niniejszym numerze tematyka publikowanych prac jest różnorodna i sięga od czasów starożytnych po najnowsze. Rezygnując z jednorodności tematycznej numeru chcieliśmy dać możliwość zamieszczenia w nim artykułów jak największej liczbie pracowników Instytutu Historii i Archiwistyki Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, ponieważ publikację tę dedykujemy Seniorowi naszego środowiska, wybitnemu badaczowi dziejów państwa i zakonu krzyżackiego, znakomitemu kopernikologowi, Profesorowi Karolowi Górskiemu w 45-lecie Jego pracy naukowej i 70-lecie urodzin.

Profesor dr Karol Górski związał się z Toruniem prawie natychmiast po powołaniu do życia przez Sejm PRL Uniwersytetu Mikołaja Kopernika, należy przeto do nielicznej już dzisiaj grupy pionierów kopernikańskiej Uczelni i współtwórców toruńskiego środowiska historycznego. W rozwoju tego środowiska zajmuje On szczególne miejsce, ponieważ od początku do dzisiaj był konsekwentnym rzecznikiem i czołowym realizatorem koncepcji, iż jednym z głównych zadań naukowych toruńskich historyków jest, i powinno być, badanie przeszłości ziem północnej Polski i w szerszym kontekście dziejów tych ziem w zlewisku Bałtyku. Sprawie tej poświęcił się jako niestrudzony i doskonały wykładowca uniwersytecki, jako wychowawca młodych kadr naukowych, jako długoletni Kierownik Katedry i Dyrektor Instytutu Historii UMK, ale przede wszystkim jako niezwykle płodny uczony.

Nie miejsce tu na omawianie drogi badawczej i dorobku naukowego Profesora Karola Górskiego. Mówiło się o tym obszernie przed pięciu laty podczas podniosłego Jubileuszu 40-lecia Jego pracy naukowej. Krótkie sprawozdanie z tej uroczystości opublikowane zostało w „Zapiskach Historycznych” (tom 34, 3/1969). Tam też zestawiono bibliografię prac Profesora, która sięgając roku 1968 objęła łącznie 317 pozycji. Ostatnie pięciolecie nie zmniejszyło Jego dynamiki badawczej pulsującej wciąż równym rytmem zarówno jeśli chodzi o badania typu analitycznego, jak i szersze syntezy historyczne, tak charakterystyczne dla temperamentu nauko-

wego Profesora Górskiego. Do chwili oddania niniejszego numeru do produkcji liczba Jego prac wzrosła o dalsze pozycje bibliograficzne (por. Wykaz zamieszczony niżej). Plonem tego pięciolecia są między innymi trzy książki, na które szczególnie warto zwrócić uwagę, ponieważ stanowią one bilans wielu lat pracy przygotowawczej i uogólnienie licznych, wcześniej publikowanych studiów. Pierwsza z nich to obszerna synteza dziejów zakonu i państwa krzyżackiego w Prusach (*L'Ordine teutonico. Alle origine dello prussiano*, Torino 1971), wydana w Turynie w języku włoskim. Nie ma potrzeby podkreślania znaczenia tej publikacji, która po raz pierwszy na taką skalę prezentuje nauce i opinii zachodniej, informowanej dotychczas w zakresie tej problematyki prawie wyłącznie przez historiografię niemiecką, dorobek nauki polskiej. Trzeba przy tym stwierdzić, że wymieniona książka nie jest mechanicznym powieleniem wydanej przez tego Autora w 1946 r. syntezy *Państwo krzyżackie w Prusach*. Przeciwnie — stanowi ona nowy, wyższy stopień uogólnienia historycznego, opartego na ogromnie poszerzonej bazie źródłowej i jeszcze większym dorobku badawczym, który narósł w okresie ćwierćwiecza dzielącego obie monografie, a także na własnych wieloletnich przemyśleniach Autora. Druga książka wydana przez Ossolineum w serii „Studia Copernicana” dotyczy Łukasza Watzenrode, wuja i protektora Mikołaja Kopernika. Powstanie jej wiąże się bezpośrednio z jubileuszem 500-lecia urodzin wielkiego astronoma, ale w istocie rzeczy postać biskupa warmińskiego od wielu lat frapowała Profesora Górskiego, który systematycznie zmierzał do pokazania jej na tle arcyciekawej epoki przełomu średniowiecza i renesansu (*Łukasz Watzenrode. Życie i działalność polityczna 1447—1512*). Do pozycji tej nawiązuje obszerna monografia *Mikołaj Kopernik. Środowisko społeczne i samotność* — owoc dociekań i refleksji Autora nad życiem astronoma, ukazany w szerokim kontekście społecznym pierwszej poł. XVI w. Nie ulega wątpliwości, że Profesor znajduje się w pełni sił twórczych i że lata następne przyniosą dalsze książki Jego wytrawnego pióra.

Poświęcając Profesorowi Karolowi Górskiemu ten skromny numer AUNC, na który składają się prace wszystkich obecnych generacji toruńskich historyków, sądzimy, że w ten sposób najlepiej uczymy Człowieka, dla którego historia jest największą przygodą, a jej badanie największą pasją życia.

Ad multos annos.